

EU-INDBLIK

Uddannelse og
erhvervsud-
dannelse —
nøglen til din
fremtid

Uddannelse, erhvervsuddan- nelse, ungdom og sport

Investeringer i uddannelse er afgørende for at styrke unges personlige udvikling og arbejdsmuligheder.

INDBLIK I EU-POLITIK

Denne publikation indgår i en serie, der forklarer, hvad EU laver på forskellige politikområder, hvorfor EU er med, og hvad resultaterne er.

Her finder du alle publikationerne:

http://europa.eu/pol/index_da.htm
<http://europa.eu/!FB36qn>

Sådan fungerer EU
Europa i 12 lektioner
Europa 2020: Europas vækststrategi
EU's grundlæggere

Bankvæsen og finans
Bekæmpelse af svig
Beskatning
Beskæftigelse og sociale anliggender
Budget
Den digitale dagsorden
Den Økonomiske og Monetære Union og euroen
Energi
Erhvervspolitik
Folkesundhed
Forbrugere
Forskning og innovation
Fødevarerikkerhed
Grænser og sikkerhed
Handel
Humanitær bistand og civilbeskyttelse
Indre marked
Internationalt samarbejde og udvikling
Klima
Konkurrence
Kultur og audiovisuelle medier
Landbrug
Maritime anliggender og fiskeri
Migration og asyl
Miljø
Regionalpolitik
Retlige anliggender, grundlæggende rettigheder og ligestilling
Told
Transport
Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport ✘
Udenrigs- og sikkerhedspolitik
Udvidelse

INDHOLD

Hvorfor er der brug for handling i Europa?	3
Sådan gør EU	6
Hvad EU laver	10
Udsigter	16
Læs mere	16

Indblik i EU-politik: Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Kommunikation
Oplysning til borgerne
1049 Bruxelles
BELGIEN

Manuskript ajourført i november 2014

Forsidefoto og foto på side 2:
© Glowimages/Getty Images

16 s. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-42093-1
doi:10.2775/53589

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor

© Den Europæiske Union, 2014
Eftertryk tilladt. Anvendelse eller gengivelse af individuelle fotos er betinget af, at der indhentes forudgående tilladelse direkte hos indehaverne af ophavsretten.

Hvorfor er der brug for handling i Europa?

Uddannelse og erhvervsuddannelse — for din fremtid — for vores fremtid

For dig: Investering i uddannelse og erhvervsuddannelse er nøglen til din fremtid, især hvis du er ung. Hvis du lærer et andet eller tredje sprog, bliver det lettere for dig at lære indbyggerne i andre lande og deres forskellige levemåder at kende. Det kan også åbne døren til at studere, blive uddannet eller arbejde som frivillig i udlandet, så dine muligheder for et tilfredsstillende og godt betalt arbejde forbedres. Undersøgelser viser, at veluddannede personer har en dobbelt så stor chance for at få et arbejde og en næsten tre gange så stor chance for at tjene en indkomst over gennemsnittet end personer, som ikke er veluddannede.

For dit land: I en verden, hvor lande er mere og mere afhængige af hinanden, vil nationale økonomier kun opnå deres fulde potentiale, hvis de understøttes af stærke uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer. Et land, der intelligent investerer i uddannelse og erhvervsuddannelse, vil blomstre inden for erhverv, videnskab og kunst. At give alle adgang til uddannelse

hjælper desuden med at sikre social retfærdighed og sammenhold.

Vidste du?

20 % af europæerne har dårlige grundlæggende skrive- og regnefærdigheder, hvilket gør det svært for dem at få adgang til arbejdsmarkedet og deltage i samfundet.

For Europa: Vores succes i et konkurrencepræget, globalt marked afhænger af en veluddannet arbejdskraft, der producerer fremragende og nyskabende produkter og tjenester. Men uddannelse er ikke kun godt for økonomien: En demokratisk kultur i Europa kan kun trives, hvis vi alle kender vores civile rettigheder og ansvar. Aktivt borgerskab skal læres i hjemmet, i skolen og i andre sammenhænge.

Erasmus+

Fordi uddannelse spiller en nøglerolle for vores velfærd fremover, har EU udviklet et ambitiøst program: Erasmus+. Programmet har til formål at styrke folks personlige udvikling og arbejdsmuligheder. Det støtter alle uddannelses- og erhvervsuddannelsessektorer samt uformelle uddannelser, frivilligt arbejde og fritidsidræt. Det erstatter tidligere programmer og har fået mere smidige og effektive anvendelsesregler og procedurer.

Siden 1987 har mere end 3 millioner studerende på videregående uddannelser draget nytte af Erasmusstipendier. Erasmus+ øger EU-støtten markant. Det sigter mod at hjælpe yderligere 4 millioner unge, studerende og voksne mellem 2014 og 2020 med at få erfaring og kvalifikationer ved at studere, uddanne sig, deltage i ungdomsudvekslinger og frivilligt arbejde i udlandet. Det giver også betydeligt større muligheder for samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og ungdomsorganisationer samt mellem uddannelsesverdenen og arbejdsmarkedet.

Uddannelse var kernen bag blomstringen af antikkens græske samfund.

Bekymrende tal — kvalifikationskløften

Den globale, økonomiske krise har afsløret strukturelle svagheder med alvorlige konsekvenser for flere millioner mennesker. Arbejdsløsheden blandt unge er på mere end 20 % for hele EU og over 50 % i nogle medlemslande. Krisen er dog ikke den eneste årsag til arbejdsløshed. Ringe uddannelse og mangel på kvalifikationer bidrager også til arbejdsløshed.

Vidste du?

Det ødelægger ikke kun livet for de pågældende mennesker, når de ikke kan læse og skrive, men har også enorme omkostninger for samfundet. Analfabetisme (i udviklede lande alene) koster mere end 500 milliarder euro hvert år.

Omkring 20 % af alle unge i EU får ikke de minimale færdigheder inden for læsning, matematik og naturvidenskab. Seks millioner forlader skolesystemet efter kun at have gennemført folkeskolen eller mindre. Man kan forestille sig, hvilke konsekvenser disse tal har: En nyere undersøgelse afslørede, at kun en ud af to voksne med lave kvalifikationer er i arbejde, hvorimod beskæftigelsen for voksne med høje kvalifikationer er væsentligt højere.

Betyder det, at den bedste måde at få et arbejde på er ved at opnå kvalifikationer? Det er i hvert fald den sikreste. Mange arbejdsgivere leder desperat efter dygtige medarbejdere. En ud af tre arbejdsgivere har problemer med at finde folk med de rigtige kvalifikationer. Dette er især gældende i de mest innovative sektorer på markedet, hvor der er tusindvis af ledige stillinger inden for ingeniørarbejde, videnskab og teknologi.

Forskellen mellem de kvalifikationer, som arbejdsgivere efterspørger, og dem, som jobsøgerne tilbyder, kaldes for **kvalifikationskløften**. Det er et af de mest akutte problemer, som de europæiske lande står over for. Det er nødvendigt at bygge bro over kløften. Og den mest solide bro er uddannelse og erhvervsuddannelse.

Pensionister bidrager til brobygning

Det europæiske projekt HEAR ME (højtuddannede pensionister som mentorer for unge, der forlader skolen tidligt) tog fat i pensionister eller folk tæt på pensionsalderen, der ønskede at arbejde med unge. De frivillige deltog i flere kurser om mentormetoder. Pensionisterne fungerede derefter som mentorer for unge, der havde forladt skolen tidligt og havde særlige behov. De fik hjælp og vejledning til at nå deres uddannelses- og arbejdsmæssige mål.

Producenter har svært ved at finde dygtige medarbejdere.

Nærhedsprincippet i praksis: Hvad du lærer hjemme, behøver du ikke lære i skolen.

Sammen om udfordringerne

Uddannelse berører millioner af mennesker og organisationer: fra elever, studerende og forældre til lærere, universiteter, virksomheder og ungdomsorganisationer og hele vejen op til regeringer og EU. Hvordan kan de dele deres respektive ansvarsområder på en intelligent måde? Her kan **nærhedsprincippet** være til hjælp. Det betyder, at beslutninger altid skal tages så tæt som muligt på de mennesker, de berører.

Ansvar inden for uddannelse — hvad synes du?

Hvem har den vigtigste rolle i uddannelses- og erhvervsuddannelsesprocessen?

Regeringer, skoler, lærere eller forældre?

Hvad med din rolle? I hvilket omfang kan du beslutte, hvor, hvornår og hvad du vil lære?

Det er derfor — ifølge EU-traktaterne — at hvert EU-land selv er ansvarligt for at udvikle sine egne politikker for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom. De nationale regeringer beslutter, hvad undervisningen skal indeholde, og hvordan uddannelsen skal organiseres. Medlemslandene kan således selv beslutte, om uddannelsesspørgsmål skal behandles på regionalt eller lokalt niveau. Mange beslutninger uddelegeres også til universiteter, skoler og uddannelsesinstitutioner. Nogle af dem gennemføres af ungdomsorganisationer.

For at viden kan blomstre, skal den dog have lov til at vokse og udvide sig, bl.a. på tværs af grænserne. Her kommer den europæiske dimension på uddannelses- og ungdomsområdet ind i billedet. Medlemslandene kan forbedre deres politik ved at lære af hinandens erfaringer, og studerende, lærlinge, volontører, undervisere, ungdomsarbejdere, skoler, universiteter og ungdomsorganisationer kan samarbejde på tværs af grænserne. Ved at arbejde sammen på europæisk plan kan man give alle de bedste forudsætninger for at lære og sikre højt værdsatte kvalifikationer.

Samarbejdsprogrammer inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom har derfor været på den europæiske dagsorden i mange år: Erasmusprogrammet blev vedtaget i 1987 og Europas første ungdomsprogram (Ungdom for Europa) i 1988. Det var dog først efter Maastrichttraktaten (1993), at EU's grundlæggende traktater begyndte at omfatte uddannelses- og ungdomsspørgsmål.

Vidste du?

Med Lissabontraktaten (2009) fik EU også kompetence inden for idrætsområdet. Det er vigtigt at have en europæisk tilgang, når det drejer sig om at fremme de sociale og økonomiske fordele ved at deltage i sport og fysisk aktivitet og bekæmpe problemer på området, som f.eks. aftalt spil, vold i forbindelse med sportsarrangementer eller doping. Udveksling af oplysninger inden for EU hjælper medlemslande med at udvikle effektive politikker til at klare sådanne udfordringer.

Sådan gør EU

EU bestræber sig på at åbne sind og døre til muligheder gennem sin støtte til uddannelses- og ungdomspolitik.

Åbn dit sind: Vi lærer noget hele tiden

»Livet handler om at lære. Når du ikke gør dét, dør du« (Tom Clancy).

Vi lærer noget hele tiden: Når du snakker med en, du ikke kender, giver det dig mulighed for at lære om hans eller hendes holdninger, smag osv.

Det er næsten umuligt ikke at lære. Prøv at undgå at lære noget nyt i en time. Tror du, du kan det? Det er umuligt. Selv under dine forberedelser til dette eksperiment vil du være nødt til at reflektere over, hvilke aktiviteter du er nødt til at undgå. Du vil derefter ud fra dine egne erfaringer få et større indblik i, hvad det at lære noget handler om, og personlige erfaringer er læring, når det er bedst.

Ikke alt læres i klasselokalet. At lære betyder ikke bare at kunne huske fakta. At lære er at leve.

Derfor støtter EU en bred og omfattende læringsstrategi, der består af en hel række forskellige indlæringsmetoder og læringsmiljøer, såsom ikkeformel, uformel og livslang læring.

Ikkeformel læring betyder læring uden for det formelle skole- eller undervisningsmiljø og med tilrettelagte aktiviteter, der involverer en form for læringsstøtte, såsom:

At lære er at leve.

Lær om solidaritet, lær om at leve.

- struktureret e-læring
- uddannelse på arbejdsstedet
- frivilligt arbejde eller ungdomsudvekslinger
- programmer til udvikling af læse- og skrivefærdigheder eller erhvervskompetencer til dem, der dropper ud af skolen.

Uformel læring er læring, som ikke er organiseret eller struktureret i forhold til mål, tid eller instruktioner. Begrebet dækker færdigheder opnået (nogle gange tilfældigt) ud fra livs- og erhvervserfaringer. F.eks.:

- færdigheder inden for projektstyring eller IT, som man har lært på arbejdet
- sproglige og tværkulturelle færdigheder, som man har lært ved et udlandsophold
- sociale færdigheder, som man har lært ved frivilligt arbejde, kulturelle aktiviteter, idræt og aktiviteter i hjemmet (pasning af et barn f.eks.).

Livslang læring betyder, at du lærer noget nyt igennem hele livet, især efter du har taget en formel uddannelse. Husk: Det er aldrig for sent at lære!

Livslang læring for mennesker med et intellektuelt handicap

For mennesker med intellektuelle handicap handler livslang læring ikke bare om at lære nye færdigheder. Det handler også om at være en del af samfundet, være i stand til at repræsentere sig selv og få mere kontrol over dagligdagen. Mange uddannelseskurser og -forløb er dog ikke egnede til mennesker med intellektuelle handicap. Ofte er uddannelsesmateriale svært at læse, og underviseren kan være vanskelig at forstå.

Det er grunden til, at organisationer fra mange EU-lande er gået sammen og har oprettet Pathwaysprojektet. Deltagerne har udviklet uddannelsesforløb, pjecer og onlineværktøjer, der forklarer, hvordan information kan gøres mere tilgængeligt. Dette projekt vil gøre det nemmere for mennesker med intellektuelle handicap at deltage i livslang læring.

Åbn døren: samarbejde med verden

Europa er ikke et lukket selskab — især ikke når det handler om uddannelse og ungdomsspørgsmål.

- EU støtter samarbejde i hele verden og ønsker at udvikle og modernisere videregående uddannelsesinstitutioner i partnerlandene. Partnerinstitutioner kan vælges i EU-nabolande, det vestlige Balkan, Rusland samt regioner i Asien, Latinamerika og Afrika.

- EU støtter samarbejdsprojekter mellem ungdomsorganisationer i hele verden. Disse projekter sigter mod at forbedre kvaliteten og anerkendelsen af ungdomsarbejde, frivilligt arbejde, ungdomsudvekslinger og andre former for uformel læring i forskellige regioner i verden.
- **Jean Monnet**-programmet fremmer undervisning, forskning og refleksion om europæisk integration på verdensplan. Mellem 1990 og 2011 hjalp Jean Monnet-programmet med at oprette omkring 3 700 projekter inden for studier om europæisk integration, herunder 165 Jean Monnet-europæiske topcentre, omkring 880 universitetsprofessorater og næsten 2 200 faste kurser og europæiske moduler. Programmet er nu til stede i 72 lande på verdensplan.

Større viden om EU i hele verden

»Jean Monnet-aktionen er meget vigtig. Økonomiprogrammet fungerer nu som et værktøj til at udvikle læsemateriale om EU, opfordre europæiske akademikere og fagfolk til at komme med deres bidrag og fremme forskellige aktiviteter, som øger koreanernes viden om EU.«

Professor Woosik Moon, Jean Monnet-professor for EU-økonomi ved det nationale universitet i Seoul, Sydkorea

EU spiller en støttende rolle

Medlemslandene er ansvarlige for indholdet og organisationen af deres uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer. EU respekterer mangfoldigheden af nationale regler og prioriteter og har ikke kompetence til at harmonisere EU-landenes love og forskrifter inden for dette område (artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde).

EU kan derfor ikke fastlægge regler om uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomspolitikker. Betyder det, at EU bare står og ser på? Slet ikke! EU har en unik rolle i den europæiske læringsproces som koordinator, katalysator og rådgiver. EU opfordrer til samarbejde mellem medlemslandene og supplerer deres tiltag. Hvad betyder det i praksis?

Det betyder f.eks., at EU:

- **hjælper** studerende, ph.d.-kandidater, praktikanter, lærere, undervisere og forelæsere med at studere, undervise eller opnå erhvervs erfaring i udlandet samt støtter unge, der vil deltage i udvekslingsaftaler eller frivilligt arbejde i udlandet
- **opfordrer** medlemslandene til at reformere og modernisere uddannelsessystemerne og udvikle ungdomspolitikker, så de er bedre udstyrede til at håndtere nutidens og fremtidens udfordringer
- **muliggør** integration på arbejdsmarkedet, f.eks. gennem erhvervsuddannelse
- **fremmer** samarbejde mellem regeringer, universiteter, gymnasier, skoler, erhvervsuddannelsessteder, virksomheder, arbejdsmarkedets parter, ungdomsorganisationer og interesseorganisationer.

Hvorfor samarbejde på EU-niveau?

Samarbejde på EU-niveau hjælper europæiske lande med at forbedre deres uddannelsessystemer. Det gør det muligt for lande at samarbejde og lære af hinanden ved at dele de bedste politiske praksisser.

Samarbejde på EU-niveau: Det europæiske semester

Europa 2020 er EU's strategi for økonomisk vækst og jobskabelse. Hjørnestenen er det europæiske semester, der blev oprettet i 2011 som en årlig cyklus med koordinering af økonomiske politikker og økonomipolitiske dialoger med europæiske institutioner, EU-regeringer og nationale parlamenter. Som en del af dette fastsætter EU **landespecifikke henstillinger** om, hvordan de skal sikre konkurrenceevnen og jobskabelsen. Da uddannelse og erhvervsuddannelse får stigende betydning for beskæftigelse og økonomi, vil henstillingerne til hvert land — i et betydeligt og stigende omfang — også omhandle uddannelsesmæssige spørgsmål.

Samarbejde på EU-niveau: mobilitetsresultattavlen

Med deltagelse fra medlemslandene har EU udviklet mobilitetsresultattavlen. Resultattavlen identificerer fem hovedfaktorer, der påvirker unges motivation og evne til at studere eller gå i lære i udlandet. Det ser ud til (i januar 2014), at støtten varierer meget mellem medlemslandene.

- *Belgien, Frankrig, Italien, Spanien og Tyskland giver den mest omfattende information og vejledning om mobilitetsmuligheder.*
- *Cypern, Luxembourg og den tysktalende del af Belgien lægger stor vægt på sproglæring i skoler. Dette er ofte en vigtig faktor for beslutningen om at studere, gå i lære eller arbejde i udlandet.*
- *Den flamske del af Belgien, Italien, Tyskland og Østrig adskiller sig ved at have veludviklede finansielle støtteprogrammer for studerende fra dårligt stillede miljøer, som ønsker at studere eller komme i praktik i udlandet.*

EU har ambitiøse mål

Læring handler om fremskridt. Det samme gælder for uddannelses- og erhvervsuddannelsespolitikker. For at måle deres fremskridt har EU og medlemslandene fastsat følgende **mål, der skal nås inden 2020**:

- Andelen af 15-årige med utilstrækkelige færdigheder, hvad angår læsning, matematik og naturvidenskab, skal være under 15 %.
- Frafaldet på skoler skal reduceres til under 10 %.

- Mindst 40 % af unge voksne skal gennemføre en videregående uddannelse.
- Mindst 20 % af færdiguddannede fra videregående uddannelser skal have haft en periode, hvor de studerede i udlandet.

Hvor er vi i dag? Er vi på vej mod at nå de ambitiøse mål, der er sat for 2020? I henhold til PISA-undersøgelsen fra 2012 er det et blandet billede.

Uanset resultatet i visse fag eller for visse lande er der stadig meget at tage fat på. Så længe millioner af unge i EU kæmper med læsning, skrivning og matematik, kan vi ikke læne os tilbage og slappe af.

Estland (her ses hovedstaden Tallinn) sikrer lige læringsmuligheder.

PISA 2012-undersøgelsen

PISA (program for international undersøgelse af skoleelevers resultater) er en verdensomspændende undersøgelse foretaget af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD). Inden for rammene af PISA vurderes det, om 15-årige elever har tilegnet sig vigtig viden og færdigheder inden for matematik, læsning og naturvidenskab. Den første undersøgelse blev udført i 2000, og undersøgelsen er siden blevet gentaget hvert tredje år. Alle 34 OECD-medlemslande og 31 partnerlande og -økonomier deltog i PISA 2012. Her er nogle af resultaterne.

EU bliver bedre til læsning og naturvidenskab!

EU er på vej til at nå målsætningen for 2020 om, at antallet af elever med utilstrækkelige færdigheder skal være under 15 %.

Læsning:

23,1 % i 2006. → 17,8 % i 2012.

Naturvidenskab:

20,3 % i 2006. → 16,6 % i 2012.

Vi halter bagefter i matematik!

Den gennemsnitlige andel af elever med utilstrækkelige matematikevner er stort set forblevet den samme i PISA 2012 (22,1 %) sammenlignet med PISA 2009 (22,3 %).

Nogle lande adskiller sig!

Fire EU-lande (Estland, Finland, Nederlandene og Polen) har de bedste resultater, hvor andelen af elever med utilstrækkelige matematikfærdigheder er mindre end EU-målsætningen på 15 %.

Estland er den bedste elev i klassen med hensyn til andelen af elever med ringe matematikfærdigheder: kun 10,5 % (sammenlignet med 22,1 % samlet for hele EU).

Andre halter langt bagefter!

I nogle af EU-landene ligger mellem en tredjedel og halvdelen af de 15-årige på det laveste PISA-niveau.

Hvad EU laver

EU investerer 14,7 milliarder euro i **Erasmus+**, der er EU's program for uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og idræt for 2014-2020.

Erasmus+ skal hjælpe unge med at udvikle sig og få job. Uddannelse og ungdomsvirksomhed får støtte, så unge kan få de færdigheder, der kræves på arbejdsmarkedet og i samfundet.

Hvis du er interesseret i EU-støtte til uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og idræt, kan du finde de væsentligste oplysninger her. Mere detaljerede oplysninger findes i programvejledningen til ansøgere. Du finder programvejledningen og mange andre oplysninger på hjemmesiden for Erasmus+ (<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>).

Erasmus+ har tre nøgleaktioner

- Nøgleaktion 1 — læringsmobilitet: støtte til at studere, arbejde, deltage i ungdomsaktiviteter, undervise, blive erhvervsuddannet eller udvikle faglige og personlige færdigheder og kompetencer i udlandet.
- Nøgleaktion 2 — samarbejde og partnerskab: muligheder for samarbejdspartnerskaber mellem uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomsorganisationer samt mellem uddannelsesverdenen og arbejdsverdenen.

- Nøgleaktion 3 — politisk reform: støtter den refleksion, dialog og dokumentation, der er nødvendig for at kunne reformere uddannelses- og ungdomspolitikken.

Nøgleaktion 1: Den enkeltes læringsmobilitet

Dette afsnit beskriver mulighederne under Erasmus+ for alle studerende og ansatte inden for uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomsorganisationer.

Er du ...

... studerende på en videregående uddannelse med lyst til at studere i udlandet?

... i gang med en erhvervsuddannelse eller et erhvervsforløb og vil udvide dine færdigheder?

... en ung person, der vil få nytte af et udvekslingsophold eller frivilligt arbejde i udlandet?

... en lærer, medarbejder eller ungdomsarbejder, der vil undervise i udlandet?

Så kan dette afsnit indeholde oplysninger om nye muligheder for dig.

Sprog til folk på farten

Jo bedre dine sprogkunderskaber er, jo mere vil du få ud af din tid i udlandet. At blive bedre til sprog er en vigtig del af de fleste udvekslingsinitiativer. Hvis du er universitetsstuderende, frivillig eller ansat, som er væk i mindst to måneder, eller erhvervselev, der opholder sig i udlandet i mindst en måned, giver Erasmus+ dig chancen for at styrke din viden om det sprog, du vil bruge til dine studier, dit job eller frivillige arbejde.

Når din mobilitetsansøgning er blevet godkendt, vil du blive bedt om at få undersøgt dine sprogkunderskaber og få tilbudt et sprogkursus, enten før du tager afsted eller under dit udlandsophold. Kontakt din institution eller organisation for at lære mere om denne nye mulighed, som Erasmus+ tilbyder. Træn dine sprogfærdigheder, og gør klar til at flytte!

STUDERENDE PÅ VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Studieperioder: Studerende kan tilbringe 3 til 12 måneder på et studieophold ved et universitet eller en højere læreanstalt i et andet land.

Praktikophold: De kan også tage et praktikophold ved en arbejdsplads i udlandet, som varer mellem 2 og 12 måneder.

Nyligt færdiguddannede fra videregående uddannelser kan også tage på et praktikophold, inden for et år efter de blev færdiguddannet. Men der skal planlægges forud! Du skal udvælges af dit universitet eller højere læreanstalt under dit sidste studieår.

Erasmus+ støtter også, at europæiske studerende læser andre steder i verden, samt at studerende fra andre steder i verden læser i Europa.

.....

»Ved at studere på et andet universitet har jeg fået et meget større overblik over mit studie. Men det bedste ved oplevelsen var at møde en masse mennesker, som jeg garanteret kommer til at arbejde sammen med i fremtiden.«

Robert (England), der fortæller om at studere industrielt design i 10 måneder ved universitetet for teknologi i Delft i Holland.

.....

LÅN TIL STUDERENDE PÅ KANDIDATUDDANNELSEN

Erasmus+ støtter nye billige lån til at hjælpe kandidatstuderende til at studere i andre europæiske lande. Studerende kan ansøge om et fordelagtigt lån til en komplet kandidatgrad i udlandet og kan låne op til 12 000 euro for et etårs forløb eller op til 18 000 euro for et toårs forløb.

FÆLLES KANDIDATGRADER

Erasmus+ tilbyder kandidatstuderende i hele verden muligheden for et legat til at deltage i fælles, internationale studieprogrammer på højt niveau arrangeret af universitetspartnerskaber. De fælles kandidatprogrammer fører til en kandidatgrad fra alle eller af nogle af de deltagende institutioner. Du kan få flere oplysninger fra det internationale kontor på din videregående uddannelsesinstitution.

MOBILITET INDEN FOR ERHVERVSUDDANNELSER

Mobilitet i udlandet kan hjælpe unge med deres erhvervsuddannelse, så de får de færdigheder, der kræves til nutidens konkurrenceprægede arbejdsmarked.

Elever ved erhvervsskoler og lærlinge kan fuldføre et elev- eller lærlingeforløb i udlandet, som finder sted i en virksomhed, på en arbejdsplads (f.eks. en NGO eller en offentlig organisation) eller en erhvervsskole, med en periode med arbejdsbaseret læring i en virksomhed. Elevforløb kan vare fra to uger til et år.

*Udvid din horisont;
læs i udlandet.*

Få erhvervs erfaring i et land, der er kendt for sin ekspertise.

Nyligt færdiguddannede (tidligere lærlinge) kan også deltage i en mobilitetsaktivitet. De skal gennemføre deres elevforløb i udlandet inden for et år efter endt uddannelse.

»Min mobilitetsoplevelse har klart hjulpet min karriere. Uden den ville jeg ikke have haft modet til at deltage i konkurrencen om årets unge kok og ville slet ikke have vundet. Det er noget, jeg stærkt vil anbefale til alle. Min rejse til Frankrig var og er stadig et af mine bedste minder.«

Deborah (England), der fortæller om sit praktikforløb i Lyon i Frankrig.

Hvis du er interesseret i at ansøge, skal du kontakte din erhvervsuddannelsesinstitution.

UNGES MOBILITET: UNGDOMSUDVEKSLINGER OG DELTAGELSE I DEN EUROPÆISKE VOLONTØRTJENESTE

Ungdomsudvekslinger hjælper unge med at opnå færdigheder som projektstyring og samarbejde. Sådanne muligheder uden for skolemiljøet gør det muligt for grupper af unge at gennemgå et struktureret program med aktiviteter (såsom en blanding af kurser, øvelser, debatter og rollespil) i et andet land inden eller uden for EU i op til 21 dage.

Den europæiske volontørtjeneste tilbyder unge en ideel mulighed for at udvikle deres personlige og faglige evner ved at bidrage til det daglige arbejde i 12 måneder hos organisationer inden for bl.a. socialpleje, miljø, uformelle uddannelsesprogrammer, IKT, kultur og meget andet. Det giver dem også en mulighed for at styrke deres selvtillid, føle sig mere engagerede som borgere og opleve en anden måde at leve på. En frivillig arbejdsaktivitet kan vare op til et år, og deltagerne kan støtte alle former for foretagende enten inden eller uden for EU.

Udvekslingsprogrammer tilbydes til unge mellem 13 og 30 år. Den europæiske volontørtjeneste tilbydes til unge mellem 17 og 30 år.

»På bare et år i den europæiske volontørtjeneste har jeg lært mere, end jeg nogensinde har gjort før. Jeg vil helt klart anbefale volontørtjenesten til alle, som har et åbent sind og vil have noget erfaring.«

Clara (Tyskland), der fortæller om at deltage i et projekt ved Jozef Swinnens medborgerhus, som støtter indvandrere, der lige er ankommet til Bruxelles i Belgien.

Hvis du er interesseret i at ansøge, skal du kontakte dit lands nationale agentur.

MOBILITET FOR PERSONALE OG UNGDOMSARBEJDERE

Hvis du er lærer eller ansat i en virksomhed, kan du undervise ved en institution i udlandet, få nye faglige perspektiver, udbrede dit netværk og hjælpe med at modernisere og internationalisere Europas uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer.

Lærere, personale, som ikke underviser, eller ungdomsarbejdere kan også gennemgå erhvervsuddannelsesforløb i udlandet, herunder strukturerede kurser, erhvervsrettet sprogundervisning, kursusarrangementer og skyggepraktik, så de kan udvikle ny viden og nye idéer, de kan føre ud i livet, når de kommer hjem. Disse aktiviteter kan vare mellem 2 dage og 2 måneder.

Hvis du er interesseret i at ansøge, skal du kontakte den uddannelsesinstitution eller ungdomsorganisation, du arbejder for. Virksomhedsmedarbejdere skal inviteres af den videregående uddannelsesinstitution, hvor de vil undervise.

© Universität Bonn/Volker Lannert

Den internationale strategi for universitetet i Bonn omfatter udveksling af unge forskere, studerende og administrativt personale.

»Min oplevelse bestod af skyggepraktik ved foreningen for døve i Cypern for at lære om deres aktiviteter og erfaringer [...]. Den oplevelse gav mig en bedre forståelse for den cypriotiske døvekultur, udviklede mine tegnsprogskompetencer endnu mere og gjorde, at jeg bedre forstår læringsprocessen, der skal anvendes, når døve elever skal undervises.«

Christophe (Frankrig), tegnsprogsinstruktør, der beskriver sin skyggepraktik i Cypern.

Nøgleaktion 2: støtte til samarbejde og partnerskab

Er I en organisation eller institution inden for uddannelse, erhvervsuddannelse eller ungdom, som ønsker at forny og modernisere jeres metoder ved at arbejde på tværs af grænser med kollegaer i jeres egen eller andre sektorer eller med erhvervslivet?

Er I en virksomhed, forskningsorganisation, regional myndighed, forening, samfundsøkonomisk partner eller NGO, som ønsker at styrke samarbejde, udveksle viden og indføre innovative praksisser ved at samarbejde med organisationer eller institutioner inden for uddannelse, erhvervsuddannelse eller ungdom?

Så er der forskellige former for partnerskabsprojekter i Erasmus+, som kan være relevante for jer.

STRATEGISKE PARTNERSKABER INDEN FOR OG PÅ TVÆRS AF OMRÅDER INDEN FOR UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE OG UNGDOM OG MED ERHVERVSLIVET

De strategiske partnerskaber skal udvikle, overføre og gennemføre innovativ praksis inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom gennem samarbejde mellem forskellige former for organisationer på tværs af landegrænser.

For at opnå disse mål støtter Erasmus+ organisationer fra forskellige lande, der er aktive inden for uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom. Formerne for aktiviteter, der støttes, omfatter:

- udvikling af fælles studieprogrammer, nyt pensum, innovative undervisningsmetoder (f.eks. bedre udnyttelse af IKT), nyt undervisningsmateriale, nye metoder og praksisser (f.eks. for sprog)
- netværksdannelse og peerlæring, der gør det muligt for studerende og personale at studere eksempler fra virkeligheden sammen med virksomheder for at udvikle en iværksættertankegang og kreativ tilgang
- godkendelse af kompetencer, der er opnået gennem ikkeformel og uformel læring på nationalt niveau, ved henvisning til EU-rammer og anvendelse af EU-dokumentationsinstrumenter.

Sådan ansøger du: Uddannelsesinstitutioner, ungdomsorganisationer eller repræsentanter for andre interesserede organisationer skal kontakte det nationale kontor i deres land.

© Fotolia/Sveta Productions

E-læring giver mulighed for fleksibel og selvstyret læring.

Klar til at tage springet? Lær iværksætterfærdigheder på universitetsniveau.

VIDENALLIANCER: SAMARBEJDE MELLEM VIDEREGÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER OG VIRKSOMHEDER

Erasmus+ finansierer strukturerede partnerskaber mellem videregående uddannelsesinstitutioner og virksomheder for at hjælpe med at bygge bro mellem de to verdener for videregående uddannelse og arbejde. Videnalliancer hjælper også med at udstyre studerende og personale med flere iværksætterfærdigheder og gør videregående uddannelsesinstitutioner og virksomheder mere iværksætterprægede.

Videnalliancer kan støtte aktiviteter rettet mod:

- udvikling og gennemførelse af nye lærings- og undervisningsmetoder (såsom flerfagligt pensum og elevcentreret undervisning og læring baseret på rigtige problemer)
- etablering af strukturer til læring af tværgående færdigheder, og hvordan de kan anvendes på tværs af videregående uddannelsesprogrammer; disse bør udvikles i samarbejde med virksomheder, således at arbejdssikkerhed, kreativitet og nye erhvervsveje styrkes
- Indførelse af iværksætterundervisning og en iværksættertilgang inden for undervisning og læring på alle fagområder, så studerende, forskere, personale og undervisere får den viden og motivation og de færdigheder, de skal bruge til at gå i gang med iværksætteraktiviteter.

Videnalliancer skal omfatte mindst seks organisationer fra mindst tre forskellige programlande (med mindst to virksomheder og to akademiske partnere).

ALLIANCER VEDRØRENDE SEKTORSPECIFIKKE KVALIFIKATIONER: SAMARBEJDE MELLEM UDBYDERE AF ERHVERVSUDDANNELSER OG ERHVERVSLIVET

Virksomheder tænker ikke i nationale, men i tværnationale forsyningskæder. Sektorkvalifikationsalliancer tilpasser læseplanerne til denne virkelighed og forbereder de unge i erhvervsuddannelse til et europæisk arbejdsmarked. Alliancerne skal forsyne de unge med de færdigheder, der kræves i deres specifikke fag, ved at:

- imødegå manglen på færdigheder ved at gear de grundlæggende og videregående uddannelsessystemer til sektorspecifikke arbejdsmarkedsbehov
- arbejde på at udforme og gennemføre tværnationale programmer for erhvervsuddannelse og undervisningsmetoder
- udvikle arbejdsbaseret læring (i skoler eller virksomheder) og lærlingeuddannelser for at lette overgangen fra uddannelse til arbejde.

Sektorspecifikke alliancer skal mindst omfatte ni forskellige organisationer fra mindst tre programlande, herunder to medlemslande.

KAPACITETSOPBYGNING INDEN FOR VIDEREGÅENDE UDDANNELSER: SAMARBEJDE MED VIDEREGÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER I PARTNERLANDE

Erasmus+ støtter samarbejdsprojekter med videregående uddannelsesinstitutioner i hele verden og har til formål at udvikle og modernisere videregående uddannelsesinstitutioner i partnerlande. Partnerinstitutioner kan vælges i EU-nabolande, det vestlige Balkan, Rusland samt regioner i Asien, Latinamerika, Afrika og lande i det Caribiske Hav og Stillehavet.

Fremtidige projekter kan være:

- fælles projekter om at udvikle nyt pensum og uddannelser, lærings- og undervisningsmetoder, medarbejderudvikling, kvalitetssikring, nye ledelses- og styringsstrukturer og -processer
- projekter om udvikling af strukturelle reformer på nationalt niveau med støtte fra myndigheder i partnerlande (f.eks. modernisering af politikker, ledelse og styring af videregående uddannelsessystemer).

KAPACITETSOPBYGNING FOR UNGE: SAMARBEJDE MED UNGDOMSORGANISATIONER I PARTNERLANDE

Erasmus+ støtter samarbejdsprojekter mellem ungdomsorganisationer rundt om i verden. Disse projekter sigter mod at forbedre kvaliteten og anerkendelsen af ungdomsarbejde, uformel læring og frivilligt arbejde i forskellige regioner i verden, især i udviklingslandene.

Eksempler på aktiviteter omfatter:

- samarbejde, netværksdannelse og peerlæring blandt ungdomsorganisationer
- fælles indsats for at skabe opmærksomhed og anerkendelse om frivilligt arbejde og uformel læring i partnerlande
- udvikling og gennemførelse af gode praksisser og værktøjer til den faglige udvikling af ungdomsarbejdere og undervisere
- ungdomsudvekslinger, frivilligt arbejde i udlandet og mobilitet for unge arbejdstagere.

ONLINEVÆRKTØJER TIL SKOLELÆRERE OG VOKSENUDDANNELSE

eTwinning støtter og forstærker samarbejdet mellem skoler ved at tilbyde hjælp, brugbare værktøjer og et sted at arbejde online. eTwinning kan bruges til at støtte mobilitetsprojekter og strategiske partnerskaber eller til at samarbejde på nettet.

Derudover bidrager eTwinning til den professionelle udvikling af undervisere og personale ved at tilbyde online undervisningsmaterialer og netværksmuligheder i hele Europa.

Alle skoler og børnehaveklasser i programlandene er velkomne til at bruge eTwinning ved at registrere sig på eTwinning-portalen: <http://www.etwinning.net>

EPALE (elektronisk platform for voksenuddannelse i Europa) er et onlineforum, hvor politiske beslutningstagere, undervisere, interessenter og alle, der arbejder med voksenuddannelse, kan udveksle information og idéer eller præsentere og udbrede metoder for god praksis i voksenundervisningen. Formålet er at skabe fællesskaber blandt voksenuddannelsespersonale i hele EU. Platformen vil være klar inden slutningen af 2014.

Nøgleaktion 3: Støtte til politisk reform

Erasmus+ støtter aktiviteter med henblik på at nå målene for Europa 2020-strategien, strategirammen for uddannelsesområdet 2020 og andre sektorspecifikke strategier som f.eks. Bolognaprocessen inden for videregående uddannelse. Disse aktiviteter omfatter dokumentation, undersøgelser og analyser om særlige emner eller lande, samarbejdsprojekter mellem offentlige myndigheder eller store organisationer og konsultationer med regeringer og borgerorganisationer. De støtter også møder mellem unge og beslutningstagere i form af strukturerede ungdomsdialoger.

Aktiviteterne er beregnet til at forbedre kvaliteten og effektiviteten af uddannelsessystemer og ungdomspolitikker, fremme den politiske reformindsats, oplysningskampagner, gensidig læring og tværnationalt samarbejde, udvikle viden og opfordre til unges aktive deltagelse i et demokratisk samfund.

Udsigter

Mellem 2014 og 2020 vil omkring 4 millioner mennesker og 125 000 institutioner få direkte gavn af Erasmus+.

Nøgletal: Erasmus+ (2014-2020)

Samlet budget	14,7 mia. euro Der vil blive tildelt yderligere midler til finansiering af tiltag med tredjelande (partnerlande).
Overordnede mobilitetsmuligheder	Mere end 4 millioner mennesker
Videregående uddannelse	Omkring 2 millioner studerende
Elever på erhvervsuddannelser	Omkring 650 000 elever og lærlinge
Personalemobilitet	Omkring 800 000 forelæsere, undervisere, lærere, uddannelsespersonale og ungdomsarbejdere
Ordninger for frivilligt arbejde og udvekslingsophold	Mere end 500 000 unge
Garantiordning for kandidatgradslån	Omkring 200 000 studerende
Fælles kandidatgrader	Mere end 25 000 studerende
Strategiske partnerskaber	Omkring 25 000 strategiske partnerskaber, som forbinder 125 000 skoler, erhvervsuddannelsesinstitutioner, institutioner til videregående uddannelser og voksenuddannelser, ungdomsorganisationer og virksomheder
Videnalliancer	Mere end 150 videnalliancer oprettet af 1 500 videregående uddannelsesinstitutioner og virksomheder
Sektorspecifikke alliancer	Mere end 150 sektorspecifikke alliancer oprettet af 2 000 erhvervsuddannelsesudbydere og virksomheder

Læs mere

- ▶ **Generel information om uddannelse og erhvervsuddannelse på europæisk plan:** <http://ec.europa.eu/education>
- ▶ **Generel information om ungdomspolitik på europæisk plan:** <http://ec.europa.eu/youth>
- ▶ **Erasmus+:** http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_da.htm
- ▶ **Forvaltningsorgan:** <http://eacea.ec.europa.eu>
- ▶ **Nationale kontorer:** http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/national-agencies/index_da.htm
- ▶ **Lærerværelset:** http://europa.eu/teachers-corner/index_da.htm
Lærerværelset tilbyder undervisningsmateriale om Den Europæiske Union på 23 forskellige sprog. Det indeholder mange forskellige materialetyper (websteder, pjecer, onlinespil, videoer osv.) primært udformet til elever på grundskoler og gymnasieskoler. Lærere kan finde en masse inspiration her til undervisning af elever om EU's historie, hvordan EU fungerer, hvad det gør, eller til grundige debatter om EU-politikker. **Alle undervisningsmaterialer er gratis.**
- ▶ **Den europæiske ungdomsportal:** <http://europa.eu/youth>
- ▶ **Den Europæiske Ungdomsportal tilbyder oplysninger og muligheder for unge i hele Europa.**
- ▶ **Spørgsmål vedrørende Den Europæiske Union? Europe Direct kan hjælpe:** 00 800 6 7 8 9 10 11
http://europa.eu/europedirect/index_da.htm

